

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Tredie Behandling af Forslag til Lov om Optagelse af et Statslaan.

(Anden Behandling findes i Tidenden Sp. 61).

Der var intet Ændringsforslag stillet.

Lovforslaget i dets Helhed sattes under Forhandling.

Bramsen: Vi have ikke ment, at vi burde lade dette Lovforslag forlade dette høje Ting uden at have gjort det til Genstand for nogle almindelige finanspolitiske Betragtninger, og dette saa meget mere, som det synes, at det i den sidste Tid i begge Ting har været Reformpartiets Ordførere magtpaaliggende netop i dette Øjeblik, baade paa Rigsdagen og udenfor Rigsdagen, at fremstille Finansførelsen i Tidsrummet fra den første Venstregerings Tiltrædelse ikke blot som forsvarelig, men endogsaa næsten som mønsterværdig. Da det nu ikke er saa givet, at det fremdeles bliver Reformpartiet eller det forhenværende Reformparti, som kommer til at lede vore Finanser og være bestemende for vor Finanslovs Indhold og i det hele taget for den økonomiske Lovgivning, saa har det en vis Betydning, at Boet tilnærmelsesvis bliver opgjort netop paa dette Tidspunkt og netop ved Forhandlingen om dette Statslaan, som vi jo alle sammen erkende er blevet en Nødvendighed.

Ved dette Lovforslags første Behandling omtalte jeg Statsindtægterne i de forløbne Aar siden Systemskiftet, og jeg paaviste, hvor langt større disse Indtægter havde været end de tilsvarende Indtægter forinden den Tid. Imidlertid betegnede det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal) dette Statslaan nærmest som et Jernbanelaan og gjorde gældende, at man ikke kunde fordrø Jernbaneudgifter og Udgifter til lignende Erhvervelser af Statsaktiver afholdte af Statens ordinære Indtægter. Herimod kunde der i nærværende Tilfælde indvendes dette, at ved nye Skatter i de 6 Aar ere Statens Indtægter blevne forøgede i en meget væsentlig Grad, saaledes at man kunde have ventet, at de kunde have strakt til ogsaa til disse Aktivt erhvervelser. Imidlertid kan det gøres gældende, hvorfor jeg har fore-

taget en Opgørelse af Statsregnskaberne, saaledes at der tages særligt Hensyn til det Punkt, som det ærede Medlem fremførte, og jeg skal tillade mig at gengive Resultatet deraf.

I 6-Aaret 1896—1902 androg de ordinære Statsindtægter — altsaa Statsindtægterne *ekskklusive* Laan, Inddragninger i Statskassen og andre ekstraordinære Indtægter — 410,646,584 Kr. Der anvendtes deraf til ordinære Udgifter — altsaa *ekskklusive* Samfærdselsmidler paa § 27 — 357,861,167 Kr. — Tager jeg saa 6-Aaret 1902—08, androg de samme ordinære Indtægter 518,133,764 Kr., og deraf anvendtes til ordinære Udgifter, *ekskklusive* Samfærdselsmidler paa § 27, 439,165,848 Kr. Disse Tal vise, at i de 6 Aar inden Systemskiftet anvendtes der gennemsnitlig aarlig henved 60 Mill. Kr. til de samme Udgifter, hvortil der i 6-Aaret, som er forløbet siden den Tid, gennemsnitlig er blevet anvendt godt og vel 73 Mill. Kr. om Aaret. Der er da gennemsnitlig brugt til Finanslovens ordinære Udgifter noget over 13 Mill. Kr. mere, om Aaret i de sidste 6 Aar sammenlignet med de forudgaaende 6 Aar. Det vil altsaa sige, at der i de sidste 6 Aar er brugt 81—82 Mill. Kr. mere end i de foregaaende 6 Aar.

Det forekommer mig nu, at man ikke ud af disse Tal vil kunne udlede noget som helst i Retning af økonomisk Husholdning. Ministeriet Sehesteds ordinære Udgifter i 1901—02 var 63,856,618 Kr. til de almindelige Formaal. Ministeriet Christensens Udgifter til samme Formaal var i 1907—08 79,633,149 Kr. Vi vente jo paa Statsregnskabet for 1908—09, men jeg er sikker paa, at det ikke vil kunne forandre Billedet, som disse 6 Aar, for hvilke vi have Statsregnskaberne, give. Hvad vil vide, er, at det mindre Overskud, som der har været af Indtægterne over Udgifterne i de forløbne 6 Aar, vil være paa det allernærmeste opslugt af det Underskud, som det Statsregnskab, vi altsaa nu vente paa, kommer til at vise.

Jeg agter imidlertid ikke at forfølge det Spørgsmaal videre, i hvor høj Grad Folketingets Ministerier have vist Ødselhed i Anvendelsen af de Penge, som stod til Regeringens Raadighed, disse 500 Millioner, som ere udgivne i de 6 Aar. Man har haft Pengene, og man har givet dem ud, og jeg skal indrømme, at under det parlamentariske Styre rejses Kravene ikke blot som under ethvert Styre, men det er væsentlig vanskeligere for Re-